

3. aprila 2020

**Izjava predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Lanzarote komiteta
o pojačanoj zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja
u vrijeme pandemije virusa COVID-19**

Prioritet većine država članica Vijeća Evrope u ovom periodu je da se uspori širenje virusa COVID-19 i našim zdravstvenim sistemima omogući da adekvatno odgovore na ovu do sad nezabilježenu pandemiju. Pri tome većina zemalja pribjegava strogim karantenskim mjerama. Velika većina djece za vrijeme ovih mjera boravi u zaštićenom i sigurnom okruženju. Međutim, ne smije se zanemariti ni veliki broj djevojčica i dječaka koji su u takvim okolnostima više izloženi nasilju, uključujući seksualno zlostavljanje i iskorištavanje. Stoga je ključno da se procijeni uticaj mjera za upravljanje krizom izazvanom virusom COVID-19 i prilagode odgovori sistema za dječiju zaštitu na novonastalu situaciju. Odredbe Konvencije Vijeća Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja ([Lanzarote konvencija](#)) su sada relevantnije nego ikad i moraju se implementirati.

Kao predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg Komiteta koji prati primjenu ove konvencije ([Lanzarote komitet](#)) pozivamo države potpisnice da i dalje poštuju dječija prava u skladu sa Konvencijom koja od njih zahtijeva da poduzmu konkretne mjere za zaštitu sve djece i da spriječe i odgovore na seksualno zlostavljanje i seksualno iskorištavanje svugdje i u svako vrijeme.

U kontekstu sve većeg broja zemalja pod karantenskim mjerama, tragična je činjenica da su mnoga djeca, a naročito ona u ranjivim situacijama uzrokovanim intelektualnim ili fizičkim poteškoćama, ili u situacijama zavisnosti od drugih, zatvorena sa njihovim zlostavljačima, bilo u vlastitom domu, ili u sistemu zbrinjavanja izvan porodice, u improviziranim izbjegličkim kampovima ili objektima u kojima su lišena slobode. Države potpisnice moraju osigurati da sva djeca za vrijeme karantenskih mjera borave u sigurnim okruženjima.

Osim toga, zbog mjera ograničenja kretanja djeca sve više vremena provode na internetu i oslanjaju se na društvene medije da bi održavali kontakt sa prijateljima, izražavali osjećaje, učili ili skrenuli misli sa aktualnih dešavanja. Kako ističe [EUROPOL](#) seksualni prestupnici koriste ovu situaciju te je sada više djece izloženo riziku da budu vrbovana na internetu i postanu žrtve seksualne ucjene, nasilja na internetu (cyberbullying) ili drugih vrsta seksualnog iskorištavanja koje omogućavaju informaciono-komunikacione tehnologije. Ključno je da se proširi svijest o porastu i ovakvih rizika na internetu.

Kako su u nedavnoj izjavi istaknuli [Globalno partnerstvo za zaustavljanje nasilja nad djecom](#) i [UNICEF](#) i njihovi partneri iz Alijanse za zaštitu djece u humanitarnim okolnostima, **sprečavanje seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja, te pitanja sigurnog prijavljivanja takvih pojava trebaju biti integrirani u sve mjere prevencije i kontrole virusa COVID-19.**

Snažno apelujemo na države potpisnice Lanzarote Konvencije da osiguraju da su djeca upoznata sa njihovim pravom na zaštitu od seksualnog nasilja i servisima i mjerama kojima se taj cilj ostvaruje. Neophodan je kontinuirani dijalog između državnih, regionalnih i lokalnih vlasti, kao i saradnja sa civilnim društvom i privatnim sektorom kako bi se redovno analizirala situacija, procjenjivale potrebe i prilagođavale mjere, čime će se svima omogućiti da nastave svoj rad na sprečavanju i borbi protiv seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece i zbrinjavanju žrtava seksualnog nasilja.

Budući da pojačane karantenske mjere djecu izlažu povećanom riziku od zlostavljanja, zanemarivanja, iskorištavanja i nasilja, od ključne je važnosti da i djeca i šira javnost budu upoznati sa linijama za pomoć i dežurnim brojevima, te da ti servisi budu danonoćno dostupni, uključujući i putem online platformi. Uzimajući u obzir da pandemija COVID-19 također utiče na kapacitete takvih servisa da odgovore na povećanu potražnju, države potpisnice im trebaju osigurati adekvatne kadrovske resurse i opremu, kako niti jedan poziv za pomoć ne bi ostao neodgovoren.

Potrebno je također ponovno skrenuti pažnju na inicijative za širenje svijesti koje djecu na njima pristupačan način upoznaju sa servisima za fizičku i psihološku pomoć i podršku kojima još uvijek imaju pravo pristupiti. To se može realizirati kroz online kampanje, distribuciju već postojećih materijala za širenje svijesti o sprečavanju seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece u svim dijelovima zemlje, te isticanjem linija za pomoć i dežurnih brojeva koji već postoje u svakoj državi potpisnici.

Roditelji i staratelji koji borave sa djecom za vrijeme karantenskih mjera moraju dobiti podršku kako bi se nosili sa vlastitim emocijama i ponašanjem u ovoj kriznoj situaciji. Osim toga, treba ih osnažiti za sprečavanje i odgovor na seksualno zlostavljanje njihove djece, uključujući zlostavljanje na internetu. Komunikacijske aktivnosti moraju biti usmjerene na širenje svijesti odraslih o mjerama koje mogu poduzeti kako bi zaštitili svoju djecu. Karantenske mjere su također prilika za stvaranje snažnijih veza i dodatno jačanje povjerenja između članova porodice.

Vijeće Evrope je izradilo niz materijala za podizanje svijesti koji se također mogu iskoristiti, a dostupni su na specijalnoj tematskoj web stranici sa verzijama na više jezika na adresi: <https://www.coe.int/en/web/children/covid-19>

Znamo da više državnih administracija i nevladinih aktera nailaze na poteškoće u odgovoru na specifične izazove koje ova pandemija postavlja u nastojanjima da se zaustavi seksualno nasilje nad djecom. Sve članice i posmatračice u Lanzarote komitetu pozivamo da ustraju u njihovim naporima i podijele svoje dosadašnje inicijative sa Komitetom putem lanzarote.committee@coe.int kako bismo učili jedni od drugih i osnažili naše zajedničke kapacitete za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom. Vijeće Evrope će redovno ažurirati svoju tematsku web stranicu posvećenu djeci i koronavirusu, dodajući naučene lekcije i savjete iz Evrope i drugih dijelova svijeta.

U borbi protiv pandemije virusa COVID-19, ne trebamo zaboraviti jednu drugu pandemiju čije žrtve se broje u milionima, a to je upravo nasilje nad djecom. Udružimo snage u borbi protiv obje ove pandemije.

George Nikolaidis
Predsjedavajući Lanzarote komiteta

Christel De Craim
Zamjenica predsjedavajućeg Lanzarote komiteta